

Recenzja

C. CORTINI PEDROTTI. 2006. **Flora dei muschi d'Italia. Bryopsida (II parte)**. x + 819–1235 str., ryc. 271–379. Miękką opr., format 17,0 × 23,7 cm. Antonio Delfino Editore, Medicina-Scienze, Roma. Cena: 55 €. ISBN 88-7287-370-3.

W pięć lat po ukazaniu się pierwszego tomu Flory mchów Włoch¹ do rąk czytelników trafia drugi i ostatni tom tego dzieła, obejmujący mchy pleurokarpowe. Stwierdzono ich we Włoszech w sumie 242 gatunki i 38 odmian, które należą do 81 rodzajów i 22 rodzin. Siedem gatunków, *Hygrohypnum eugyrium*, *H. polare*, *Plagiothecium latebricola*, *Thamnobryum neckerooides*, *Warnstorfia trichophylla*, *Sematophyllum adnatum* i *Helicodontium capillare*, są nowymi dla Włoch, a dwa ostatnie są nowe dla Europy. Trzeba jednak zaznaczyć, że *H. capillare* znane było z Włoch i Europy pod nazwą *H. italicum* i *H. dubyanum*. Większość z tych nowych znalezisk została opublikowana przez ich odkrywców w osobnych artykułach. Prócz tego w dodatku na końcu omawianej Flory autorka zestawiła 10 gatunków mchów ortotropowych, które zostały znalezione we Włoszech już po wydaniu pierwszego tomu. Są to: *Rhabdoweisia crenulata*, *Didymodon nicholsonii*, *D. sicculus*, *Gymnostomum lanceolatum*, *Trichostomopsis umbrosa*, *Schistidium pulchrum*, *S. lancifolium*, *Campylostelium pitardii*, *Pohlia flexuosa* i *Orthotrichum macrocephalum*. Dla gatunków tych podane jest tylko miejsce znalezienia we Włoszech, dane ekologiczne oraz miejsce publikacji, brak natomiast opisu i ilustracji. W sumie więc, po uwzględnieniu wszystkich dodatków i zmian, flora mchów Włoch liczy obecnie 863 gatunki, w tym 621 gatunków mchów szczytozarodniowych i 242 gatunki bocznazarodniowe.

Omawiany tom został opracowany dokładnie według tego samego schematu jak tom pierwszy. Ujęcia taksonomiczne są dobrze ugruntowane w literaturze, chociaż autorka przyjęła również niektóre nowinki klasyfikacyjne wynikające z zastosowania metod molekularnych w systematyce. Wyróżnia więc rodzinę *Campyliaceae* dla części rodzajów z rodziny *Amblystegiaceae* oraz akceptuje zupełnie egzotyczną koncepcję rodziny *Plagiotheciaceae* lansowaną przez szwedzkiego briologa L. Hedenäsa. W rodzinie *Hypnaceae* autorka wyróżnia podrodzinę *Campylophyloideae*, ale nazwa tego taksonu jest nieważnie opublikowana ze względu na brak diagnozy w języku łacińskim. Wszystkie gatunki i niektóre odmiany zilustrowane są rycinami kreskowymi. Nazewnictwo taksonów jest poprawne a nazwiska autorów nazw skracane są według powszechnie przyjętych standardów, chociaż w przypadku autorów *Bryologia europaea* brak jest konsekwencji i można tu nawet spotkać zupełnie archaiczny skrót 'Bryol. eur.'. Przy wszystkich rodzajach w rodzinie *Hypnaceae* autorka omyłkowo pisze, że są to sekcje ('sezione'). W części końcowej zestawiony został przez R. Tacchi sztuczny klucz do oznaczania rodzajów. Będzie on szczególnie użyteczny dla początkujących briologów, mających kłopoty z zaliczeniem rodzajów do rodzin.

Dzięki publikacji tego dzieła Włochy jako kolejny kraj europejski doczekały się nowoczesnej Flory mchów. Dzieło to jest wspaniałym ukoronowaniem wieloletniej pracy autorskiej nad mchami słonecznej Italii i z tego tytułu należą się jej szczerze gratulacje. – Ryszard OCHYRA, ul. Gołaśka 15/25, 30-619 Kraków, Polska.

¹ Patrz recenzja R. Ochry, *Wiadomości Botaniczne* 46(1–2): 93–94 (2002).